

підприємств повинні враховуватися і для вибору параметрів моделі оцінювання рівня підприємницького потенціалу. Важливим етапом управління потенціалом підприємства є його оцінювання. При цьому важливо визначати не лише якісні та кількісні показники стану потенціалу, але і дослідити поточні та перспективні можливості, забезпечити формування перспектив розвитку. Оскільки оцінювання підприємницького потенціалу підприємства може проводитися як для внутрішніх, так і для зовнішніх потреб, тоді й інтерпретація результатів, зіставлення їх з очікуваними даними будуть індивідуальними для кожного суб'єкта господарювання та передбачатиме формування розширеної системи показників для його оцінювання із врахуванням невизначеностей та ризиків, що формуються у середовищі господарювання.

Список використаних джерел:

1. Янковский Н. А. Управление конкурентоспособностью предприятия на мировых рынках: макро- и микроуровни. Донецк : Дон НУ, 2012. 398 с.
2. Ковальов Д., Плетникова І. Кількісна оцінка рівня економічної безпеки підприємства. *Економіка України*. 2001. № 4. С. 35–40.



*Шикова Л. В., канд. екон. наук,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ЗЕМЛЕУСТРОЇ

Одним із головних завдань сучасного землеустрою є складання проектів землеустрою щодо створення нових та впорядкування існуючих землеволодінь (землекористувань). Сьогодні складання проектів землеустрою неможливе без використання геоінформаційних систем (ГІС), які полегшують та прискорюють процедуру складання проектів та роблять їх більш якісними.

ГІС – це програмно-апаратний комплекс, що забезпечує збір, відображення, обробку, аналіз і поширення інформації щодо просторового розподілу об'єктів та явищ на основі електронних карт, пов'язаних з ними баз даних і супутніх матеріалі. Тобто ГІС – це програмне забезпечення, що дозволяє зв'язати географічну інформацію (просторове розташування процесів і об'єктів) з описовими інформаційними ресурсами [1].

ГІС розрізняються наочною областю інформаційного моделювання, наприклад, міські ГІС, або муніципальні ГІС, МГІС (urban GIS), природоохоронні ГІС (environmental GIS) і т. п.; серед них особливе найменування, як найбільш поширені, отримали земельні інформаційні системи. Проблемна орієнтація ГІС визначається завданнями (науковими і прикладними), що вирішуються в ній серед них інвентаризація ресурсів (зокрема кадастр), аналіз, оцінка, моніторинг, управління і планування, підтримка ухвалення рішень. Інтегровані ГІС, ІГІС (integrated GIS, IGIS) поєднують функціональні можливості ГІС і систем цифрової обробки зображень (даних дистанційного зондування) в єдиному інтегрованому середовищі [2].

Важливою властивістю сучасних ГІС є те, що вони забезпечують розробку та аналіз значної кількості варіантів проектних рішень, створення рекомендаційних та управлінських карт на регіони, що дає можливість віднайти найоптимальніше еколого-економічне обґрунтування системи заходів щодо організації території і охорони земель новостворених агроструктур, формування їх сталого землекористування, відтворення природних агроландшафтів, оперативного контролю використання земельних ресурсів, прогнозування можливих ерозійних процесів, створення протиерозійної організації території. Накопичення інформації про деградовані і малопродуктивні землі забезпечує оперативне обґрунтування їх консервації [3].

Ключові переваги геоінформаційних систем:

1. *Зручне для користувача відображення просторових даних.* Зображення просторових даних, у тому числі в тривимірному вигляді, найзручнішому для сприйняття, що спрощує побудову запитів і їхній наступний аналіз.

2. *Інтеграція даних у середині організації.* Геоінформаційні системи поєднують дані, накопичені в різних підрозділах компанії, або у різних областях діяльності організацій цілого регіону. Колективне використання накопичених даних і їхня інтеграція в єдиний інформаційний масив дає істотні конкурентні переваги і підвищує ефективність експлуатації геоінформаційних систем.

3. *Прийняття обґрунтованих рішень.* Автоматизація процесу аналізу і побудови звітів про будь-які явища, пов'язаних із просторовими даними, допомагає прискорити і підвищити ефективність процедури у прийнятті рішення.

4. *Зручний засіб для створення карт.* Геоінформаційні системи оптимізують процес розшифровки даних космічних та аерофотознімків, використовуючи вже створені плани місцевості, схеми, креслення. ГІС істотно заощаджують тимчасові ресурси, автоматизуючи процес роботи з картами, і створюють тривимірні моделі місцевості [4].

Функціональне призначення ГІС має дуже широкий діапазон, а саме:

- робота з космічними та аерознімками;
- конвертація даних із інших форматів;
- завантаження даних із електронних геодезичних приладів;
- створення векторних примітивів цифрових карт шляхом прямого введення координат;
- перетворення координатних систем, картографічних проекцій і масштабів;
- обробка результатів геодезичних вимірювань;
- формування таблиць баз даних про об'єкти карти;
- різні методи просторового аналізу (за атрибутивними даними, за просторовими даними та ін.);
- створення технічної документації щодо землеустрою;
- робота з обмінними файлами кадастрових даних у форматах IN4 та XML;
- автоматичне формування звітів та пояснювальних записок;
- робота з обмінними файлами кадастрових даних у форматі IN4 [5].

Таблиця 1 – ГІС для виконання землевпорядних робіт у проектних організаціях

ГІС	Призначення
Програма «Digitals»	Програма призначена для створення / оновлення топографічних і спеціальних карт, видання карт міського кадастру і землеустрою, рішення інженерних і прикладних завдань
«Геопроект»	Обробка геодезичних вимірів, формування електронних карт місцевості, адміністрування і моніторинг електронних карт, облік просторової і атрибутивної інформації про об'єкти, вивід на друк картографічної і різноманітної звітної інформації
Програма «Інвент-Град»	Автоматизована система ІНВЕНТ-ГРАД призначена для обробки результатів польових топографо-геодезичних і кадастрових робіт, що виконуються під час інвентаризації земель. Система також може бути використана як кадастрова система населеного пункту або адміністративного району
Проект КБ «ПАНО-РАМА»	Призначений для забезпечення віддаленого доступу до картографічних даних, універсальний засіб розробки геопорталів різного призначення

* Систематизовано автором за допомогою джерела [4]

Для забезпечення виконання землевпорядних робіт у проектних організаціях використовуються різноманітні ГІС. Перелік та характеристики сучасних ГІС подано в табл. 1

Отже, сучасне землевпорядкування потребує впровадження та активного використання сучасних технічних систем, зокрема геоінформаційної. Ця система допомагає скоротити час

виконання землевпорядних робіт та підвищити їх якість. Однією з головних задач у подальшому ефективному використанні ГІС є постійне оновлення сучасної технічної бази.

Список використаних джерел:

1. Теорія прийняття рішень : Підручник / М.П.Бутко, І.М. Бутко, В.П.Машенко; за заг. ред. М.П.Бутка. К.: Центр учбової літератури, 2015. 360 с.
2. Сучасні технології в землеустрої.
URL: <http://www.scribub.com/limba/ucraineana/42911.php>
3. Лахоцький В.І., Лахоцька Е.Я. Застосування гістехнологій у сфері землеустрою та земельного кадастру. Наукові публікації кафедри землевпорядкування і кадастру УжНУ. 2015.
URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/9029>
4. Толчевська О. Є., Коняєв Ю.Г. ГІС технології у землеустрої. *Екологічна безпека природокористування*. 2014. Вип. 14. С. 168–179. О программе создания автоматизированной системы ведения государственного земельного кадастра [Текст]: постанова Кабинета Міністрів України від 2 грудня 1997 р. № 1355.

